

**KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS MOTIEJAUS VALANČIAUS VIEŠOSIOS
BIBLIOTEKOS KARTENOS FILIALAS**

KURIANTYS KARTENOS KRAŠTO ŽMONĖS

**Parengė ir medžiagą surinko
Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos
Kartenos filialo vyr. bibliotekininkė Zinaida Viršilienė**

Kartena, 2013 m.

TURINYS

I. PRATARMĖ	3
II. PRISIMENAME KARTENIŠKIUS KŪRĖJUS, KURIE NEGRĮŽTAMAI IŠĖJO...	5
Česlovas Alšauskas	5
Jurgis Barisas	8
Julijonas Butkus	10
Bronė (Skurdauskaitė) Butkuvienė	15
Danutė Jucienė	18
Pranas Juzuitis	21
Jonas Petrauskas	24
Jurgis Račkauskas	26
Antanas Tamošauskas	30
III. KURIANTYS ŠIANDIEN	32
Antonina Balčaitienė	32
Eleonora Bekėžienė	36
Petras Domarkas	38
Žydrūnas Einars	41
Audrona (Ronkaitytė) Galdikienė	45
Rasa ir Antanas Gelumbickai	49
Mykolas Jokūbauskas	52
Juozas Kaveckis	56
Mindaugas Kazbaris	58
Dalija Kiliesienė	62
Arvydas Klovas	66
Filimana Lubienė	68
Birutė Rudelienė	71
Antanas Rudelis	76
Antanas Sungaila	80
Jeronimas Ubys	84
Elena Žeimienė	87
NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS	93

I. PRATARMĖ

*Kūryba – tarsi praregėjimo audra,
Kuri užklumpa, kai visai nelauki,
Kai siela tampa vėjams atvira,
Kaip vienišas berželis tolimoj palaukėj.....*
Dalija Kiliesienė

Liaudies kūryba dvasiškai tobulina ir turtina asmenybę. Bėgantis laikas verčia jausti kūrybos poreikį, įvertinti, domėtis. Kūrėjui menas – kaip ir mokslas – nuolatinis žmogaus palydovas.

Daug kuriančių žmonių gimė Kartenoje. Kiekvieną istorijos dešimtmetį kilo jie tartum švyturiai, širdies taurumu, šviesos troškimu, savo gyvenimo pavyzdžiu rodydami kelią į prasmingą kūrybinį gyvenimą. Kuriantys žmonės – tradicijų ir šiuolaikinių idėjų puoselėtojai.

Todėl projekto tikslas – kraštotyros darbe „Kuriantys Kartenos krašto žmonės“ įamžinti Kartenos krašto žmones, išgarsinusius savo kraštą. Tai kraštui nusipelnę žmonės, kurie čia gimė, augo, mokėsi, gyveno ar gyvena.

Jie aktyviai dalyvauja ruošiant parodas, popietes bibliotekoje. Karteniškių kūrybos darbai buvo eksponuojami ne tik Kretingos rajone, kaimyniniuose rajonuose, bet ir Lietuvos dailės, bei užsienio valstybių parodose. Laikas nestovi vietoje, jis nusineša užmarštin žmonių gyvenimus, jų darbus. Kartenoje žmonių kūrėjų būrys didelis, todėl jų biografijos ir kūrybinio palikimo aprašymas bei pateikimas suskirstytas į tam tikras dalis. Pirmoje darbo „Kuriantys Kartenos krašto žmonės“ dalyje pristatomos biografijos ir kūrybos darbai žmonių išėjusių Anapilin: Česlovas Alšauskas, Jurgis Barisas, Julijonas Butkus, Bronė Butkuvienė, Danutė Jucienė, Pranas Juzuitis, Jonas Petrauskas, Jurgis Račkauskas, Antanas Tamošauskas. Antroje dalyje aprašomos šiandien kuriančių biografijos ir jų kūrybos darbai: tapyba ant šilko Antoninos Balčaitienės; nėrimo meistrės Eleonoros Bekėžienės; juvelyro Žydrūno Einars; papuošalų puoselėtojos Audronos Galdikienės; šaukštų drožėjo Juozo Kaveckio; krepšelių pynėjų Rasos ir Antano Gelumbickų; smuikininko Mykolo Jokbauskio; siuvinėtojos kryželiu Filimanos Lubienės; literatų: Mindaugo Kazbario, Dalijos Kiliesienės, Elenos Žeimienės; skulptorių: Arvydo Klovos, Jeronimo Ubio, tautodailininko Antano Sungailos; siuvėjos Birutės Rudelienės ir staliaus Antano Rudelio.

Kiekvienas kūrėjas – savita, nepakartojama asmenybė. Kraštotyros darbe „Kuriantys Kartenos krašto žmonės“ glaustai pateikiamos kūrėjų biografijos, pristatoma autorių kūryba (fotografuota Z. Viršilienės, 2013 m.). Informacija surinkta iš knygų, periodinių leidinių ir kitų informacijos šaltinių.

Kraštotyros darbas galėtų būti naudingas visiems, kurie domisi kūryba. Juo siekiama įamžinti ir ateities kartoms išsaugoti Kartenos krašto kūrėjus bei jų darbus ir tuo prisidėti prie Kartenos miestelio 760 metų jubiliejaus įprasminimo.

II. PRISIMENAME KARTENIŠKIUS KŪRĖJUS, KURIE NEGRĮŽTAMAI IŠĖJO...

Česlovas Alšauskas

Česlovas Alšauskas. Nuotr. iš Janinos Stonkuvienės asmeninio albumo.

Gimė 1928 metų birželio 5 dieną Gintališkių kaime, Plungės rajone. Mirė 2002 metų kovo 7 dieną Kartenoje. Atvyko gyventi į Karteną apie 1966 metus. Gyveno Kartenoje, mėgo gražius Minijos ir Alanto upių slėnius. Dirbo „Žemaitės“ kolūkyje lauko padalinio vadovu. Laisvalaikiu akvarele tapė paveikslus. Česlovas Alšauskas – savamokslis tapytojas.

Česlovo Alšausko kūrybos darbai

Paveikslas „Ramybė“. 1984 m.

Paveikslas „Prie upės“. 1988 m.

Paveikslas „Tėviškė“. 1992 m.

Jurgis Barisas

Jurgis Barisas. Nuotr. iš sūnaus Jurgio Barisos asmeninio albumo.

Gimė 1906 metų kovo 26 dieną Pazūkų kaime, Panevėžio rajone. Mirė 1991 metų sausio 23 dieną Kartenoje, Kretingos rajone. Mokėsi Panevėžyje rašytojos, tada mokytojos Gabrielės Petkevičaitės-Bitės klasėje, baigė tris klases (skyrius). Į Karteną atvyko gyventi apie 1934 metus.

Mokėjo groti retu instrumentu – citra. Rašydavo straipsnius į rajono laikraštį apie „Žemaitės“ kolūkio, Kartenos miestelio įvykius. Jurgis Barisas – miestelio metraštininkas.

Jurgio Barisos kūryba

– *Nei aš rašytojas, nei romanų skaitytojas, –*
Kaimo žmogelis, vardu Jurgelis.
Mano siekimas – darbą mylėti,
Kurti, nerimti ir nugalėti,
Žemelę arti, melo nekęsti,
Padėti broliams laimę surasti.

1989. liepos 25.

2 psl.

Neišgalvotos istorijos

SU KAILINIAIS IR BE KAILINIŲ

1950 metais vasario mėnesį su kolūkiečiais nuvažiavau į Klaipėdą. Viską susitvarkęs, nuėjau į duonos krautuvę nupirkti vaikams lauktuvėms kokią bandelę, riestainį.

Prie duonos krautuvės didžiausia eilė, net į lauką nusitęsusi. Vieni išeidami išsineša po kepalėlį duonos, kiti dar riestainių virtinėle. Riestainių nusipirkti tuo laiku buvo retenybė.

Milicininkas stovėjo prie durų, tvarkė nesusipratimus, rietenas ir sekė, kad nieks daugiau duonos neišsineštų. Priešais mane eilėje stovėjo vyras su devynmečiu berniuku. Įsikalbėjome. Pasirodė, kad jis, kaip ir aš, kolūketis, bet nuo Rietavo. Lyginant mūsų kolūki su jų — didelis skirtumas. Rietaviškiai, kaip jis sakė, per metus buvo uždarę 300 darbadienių, o grūdų už darbą tegavo 150 kilogramų. Ir kad grūdai būtų kaip grūdai — pusgrūdžiai.

Seima nemaža — penki vaikai. Su vyriausiuoju — štai tu — atvažiavo. Prisipažino, kad niekaip nebepasimaitina, varo namine ir veža į Klaipėdą. Už gautus pinigus perkasi rugių, duonos ir kitko.

— Sūnų atsivežiau dėl to, — tęsė toliau rietaviškis, — kad kas dieną negaliu fokį kelią važinėti. Eisiu prie duonos kokius keturis kartus, — sako, — vieną kartą su vasarine kepure, kitą — su žiemine, trečią — be kailinių išnešęs įkišiu į maišuką, sūnus už kietės pasaugos.

Aš jam irgi viegą kepalėlį nupirkau ir stebėjau, kaip gražiai kolūketis apgauna duonos varikdą — milicininką.

Mūsų kolūkiečiai šios krizės nepergyveno, gaudavo už darbą dieną po 2,5-3,5 kilogramo grūdų, duoną užtekdavo.

Aš čia papasakojau apie blogą rietaviškį kolūki, ogi ir mūsų rajone tokių buvo.

Teko tais pačiais metais važiuoti pro kaimyninį — Budrių „Aušros“ kolūki ir matyti nemažą miežiais apsėtą lauką. Sunku buvo iš karto pasakyti, kad čia auga miežiai — matėsi kaip arklio galva didumo pilna dirva grumstų. Matyt, pagal apskrities įsakymą šlapia dar dirva atsiųstas traktorius suarė, ne suarė, o kaip šernas iškniso užversdamas visus ravelius, kurie buvo valstiečio iškasti vandeniu nuleisti.

Traktorininkas, pasiėmęs dvigubą atlyginimą, išvažiavo į kitą silpną kolūki ruošti „karo lauką“, o ne derlių auginti. Tų miežių rudeni nei nupjauši, nei sugrėbsi, jie ten turėjo žūti. Taip žūdavo duonelė dar negimusi, o prie duonos parduotuvų eilės netrumpėjo... Iš dalies buvo kalta ir kalme įvesta lenktynavimo sistema: kas greičiau, — tam ir garbė.

Perėjęs į mūsų kolūki iš „Aušros“ Kazys Macys sakėsi, kaip ir tas rietaviškis, visų metų uždarbį ne vežtinai parsivežęs, o neštinai parsinešęs. Susirinkimuose jie vis vien turėjo sakyti, kad „Aušroje“ išaušo auksinis rytas, kad pas mus gera tvarka, gera gospadorystė.

Nebėr dabar varžytynių. O iš kur bebūs, kad visi be varžytynių esame išvaržyti. Ejo savo pavalgę, savais drabužiais, lyg mūsų seneliai baudžiavos laikais, nežinodami, ko ir kiek gale metų už vargą „ponas“ įpils.

Senelis Jurgis
(Jurgis Barisa)

Kartena

Jurgio Barisos straipsnis rajono laikraštyje „Švyturys“.¹

¹ BARISA, Jurgis. Su kailiniais ir be kailinių. *Švyturys*, 1989, liepos 25, p. 2.

Julijonas Butkus

Julijonas Butkus. Nuotr. iš Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus bibliotekos Kartenos filialo archyvo.

Gimė 1920 metų spalio 24 dieną Pievėnų kaime, Mažeikių rajone. Mirė 2002 metų gruodžio 30 dieną Kartenoje, Kretingos rajone.

1968 metais atvyko gyventi į Karteną. Nuo mažens mėgo piešti, drožti. Kartenoje gyvendamas dirbo „Žemaitės“ kolūkyje staliaus darbus. Kretingos rajono kultūros centro Kartenos filialo kaimo kapeloje grojo savo padarytu smuiku.

Julijonas darė stalus, kėdes, spintas, skaptavo iš medžio paveikslus. „Jo darbai dar ir šiandien puošia giminių, kaimynų kambarius, kiemus“, – pasakoja dukra Elytė.

„Julijonas Butkus pradėjo smuikus daryti dar 1952 metais, būdamas tremtyje Kazachstane. Groti buvo pramokęs ankstėliau, Lietuvoje, o ten kilo noras sumeistrauti ir instrumentą. Tremtyje padarė tris smuikus, du iš jų ten ir paliko.

Grįžęs į Lietuvą šito reto amato nepamiršo. Iš viso padaręs apie dešimt smuikų, daugelį jų pardavė. Ūpui užėjus, vis ką nors raižė, pjaustė, tekino – tai vazą, tai paveikslą, tai spintą. Daug metų kolūkyje praleido prie staklių“.²

² SKRIPKAUSKAS, Juozas. Giežia savo darbo skripkele. *Pajūrio naujienos*, 1994, gruodžio 20, p. 3.

Julijono Butkaus kūrybos darbai

Papuošalų dėžutė. 1952 m.

Šventųjų paveikslai. 1984 m.

Smuikas, padarytas Kazachstane. 1952 m.

Medžio skulptūra „Paukštis“. 1985 m.

Medžio drožinys „Trakai“. 1986 m.

Medžio drožinys „Vilnius“. 1986 m.

Laikrodis. 1988 m.

Vytis. 1991 m.

Bronė (Skurdauskaitė) Butkuvienė

Bronė Butkuvienė. Nuotr. iš Kretingos rajono savivaldybės M. Valančiaus viešosios bibliotekos Kartenos filialo archyvo. 2005 m.

Gimė 1931 metų gegužės 18 dieną Stropelių kaime, Kretingos rajone. Mirė 2005 metais Šiauliuose. Bronė Butkuvienė dirbo lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja, ilgus metus sėkmingai vadovavo mokyklos muziejui ir kraštotyros būreliui. Surinko kraštotyros informaciją apie Kartenos mokyklą, Kartenos krašto kaimus, piliakalnius, bažnyčią, Kartenos tremtinius. Rašė straipsnius apie Kartenoje vykusius renginius.

Bronė Butkuvienė – Kartenos miestelio metraštininkė.

Bronės (Skurdauskaitės) Butkuvienės kūryba

B. Butkuvienės kraštotyros darbas „Trumpas žemaičių tarmės žodynelis“³ (2004 m). Iš Kartenos filialo archyvo.

³ BUTKUVIENĖ, Bronė. *Trumpas žemaičių tarmės žodynelis* [rankraštis]. Kartena, 2004, 8 p.

Kartenos vidurinė švenčia jubiliejų

Kiekviena rūnė, kiekvienoje apskrityje yra nemažai mažų miestelių, žmonių vietovadžių. Gyvena žmonės savaime rūpestalia, dilingumai, dailininkai, nepažįstami, apie savo gyvenvietes smiliai. Šimtimetis iš kartos į kartą žmonės perliudavo vietovadžių ir pavadinimų apie juos. Ir Kartenos vardas pirmą kartą paminėtas Kryžiuočiu ir Kygos vyskupo Žemaičių žemių dalyje raše 1253 m.

Per tuos kalis šimtmetus karteniški patyrė visokių negandų, istorinių pasikeitimų – spaudos drąsimumą, karų sugriovimus ir pokarių sudėtingą, dažnai didelę nepriešingą gyvenimą. Daug žmonių karų pasiekė, ir kiekviena paliko savo pėdsaką.

Istoriko K. Misiaus knygoje "Lietuvos katalikų bažnyčios" rašoma, kad Mykolas Sopiaga 1634 m. bažnyčiai dovanavo juridiką miestelyje ir Gudeliųkės palivarą su Abnagiu, būdžiu ir šimtelėjų kaimais, o 1639 m. fundavo parapiją

lietuviškai, nebuvo, tad kol kas ir mūšio buvo mokoma rusų kalba. Tokios struktūros mokykla ir vėliau iki Pirmojo pasaulinio karo, o karo metais ji vėl uždaryta.

Po karo pradėjo veikti 4 skyrių pradinė mokykla. Mokyklą lankė apie 100 mokinių, mokė 3 ar 4 lietuvių mokytojai. Mokykla buvo valstiešios savivaldybės pastatas.

1920 m. į Kartenos mokyklą atėjo jaunas mokytojas Feliksas Finas. Mokytojas įjungė į kartenišką gyvenimą ne vien mokydamas jų vaikus, bet ir patį rado dvasinio pėdą gražioje aplinkoje. Jo mintys, jausmai rimojosi eilėmis. F. Finas-Drugelis (taip jis pasiskelbė) rašė:

*Ar mušta atis dar vasarą?
Atsimenu, kaip žavė dū,
Ir rytas šeimoniškai tėteliu...
Kvepiet dar šonė arčiau,
Prie upės tėvui šonė žydėti...
Gana bus jau ir tau kentėti.*

Į Kartenos mokyklą atėjo dūbtū

v i s
n a u j ų
e n e r
g i n g ų
m o k y
t o j ų.
I r
l i a n
d i e n
s e n ų j ų
k a r t e
n i š k i ų
s u m e i
t e p r i
s i m e
n a m a s
t r a g i a
a i -

Šią mokyklą (pastatą dešinėje) karteniški patatė 1897 metais.

mokyklą. Nur šios datos Kartenos mokykla ir skaičiuoja savo metus. Tad šiometį ji švenčia 360 metų jubiliejų. Gražus tai amžius, tik kas liandini bėpavakys, kaip atrodo ta pirmoji mokykla, kas buvo pirmasis mokytojas, kas mokiniai... Gal tą laiką arčiau dar atskleisim ne vieną paslaptį.

Kartenos mokyklos kelias

Sudėtingas lietuvių tautos istorijos kelias. Tiek pat sudėtingas kiekvieno miesto ir miestelio istorija, žmonių gyvenimas ir likimas. Jau nuo 1805 metų veikė parapišio mokykla – uždaroji, vėl atidaroji. Ar ilgai teesė tie uždarysimai, kas bėpavakys, kokiose aršyvuose kas ir kada suras? Tik žinojimas, kad uždaryta Kartenoje parapišio mokykla vyskupo Motiejiaus Valandaus vėl buvo atgaivinta.

1853 m. mokyklą lankė 31 mokinys. 1863-iejį – sukilimo prieš carinę prispasaulę metai. Pasiekėms skaudžios: sukilimas pralaimėtas, uždaryta lietuviška apžuda, mokyklos. Tačiau žmonės nepasidavė nevilčiai.

1897 m. karteniški patatė namus valstiešios valdybai ir mokyklai. Įsteigta valdinė pradžios mokykla. Mokalas truko trejus metus, visi dalykai buvo dėstomi rusų kalba. Apie anų laikų mokyklą Kartenoje yra pasakojęs Antanas Butenis, gimęs 1882 m. ir visą laiką gyvenęs Kartenoje (seniai miręs). Mokyklą pradėjo lankyti 12 metų mokiniai truko trejus metus. Vienas iš geresnių mokytojų buvęs rusas Bielskis, tikybą ir istoriją lietuvių kalba dėstęs kunigas Švilpa.

Nuo 1904 m. panaikinus apžudą draudimą, mokoma lietuvių kalbos, bet mokytojų, mokančių

ko likimo mokytojas Antanas Dibiteris, mokslo savo darbe, mlykų vaikais, režisavę ir vaidinę karteniškų mokytojų spektakliuose.

Audrų debesy

Ramų žmonių gyvenimą pradėjo drumsti karo audros nuojautos. Bet dar buvo 1940-1941 metai – nerimo, tremčių, aršų dienos. 1940 metų liepos 13 d. buvo areštuotas ir mokytojas A. Dibiteris. 1941 m. birželio 24-25 d. jis nukankintas kartu su kitais Rėnų kankiniais.

Vėl karas, neramumai, dar baisesnis ir neramiosis pokario dienos. Tačiau ir juodžiausiu laikui išvyti spindulėliai.

Kai 1943 m. kovo mėn. vokiečiai uždarė Vilniaus universitetą, į gimtąją Kartoną grįžo ketvirtas kuro studentas (jau turėjo vidurinę pedagogiją išlaavinimą) Antanas Urbonas. Tai jis, dar prie Klaipėdos tebevykstanti smūliams, tėt organizuoti mokyklą Kartenoje. O patalpų nebuvo – visas užėmė ligoninė, nes daug sužeistųjų. Štai ištraukė iš Antano Urbono prisiminimų:

"Svarbiausia buvo rasti patalpas kuo arčiau Kartenos miestelio. Kelias dienas paklaudžiojęs po apylinkes, Asteikių kaime radau Griciaus namą: naujas, medinis, dar ne visai įrengtas, sienos ir stogas yra, langai yra, keturi nemaži kambariai. Viename žiemoja sutipaudusi šeimyni-

ko šeima, kiti kambariai tušti, ir jokie darbai nevykdomi. Vadinasi, tris klases galima patalpinti. Gal už 150 metrų mažoje Jesevičiaus sodyboje randa dar vieną mažą kambarį – 4, gal 5 suolus bus galima patalpyti. Šeimyniškai ir vieni, ir kiti sutinka".

Šios kuklios patalpos padėjo įrengti Kulūpų pradžios mokyklą, kurioje tada dirbo Antanas Urbonas, mokiniai, jų tėvai ir ypą patalpa patalpinti šeimyniškai. Antanas Urbonas buvo įspėtas, kad teks išvykti direktoriauti į Palangą. Prisiminimuose rašo:

"Taigi reikia skubėti su programavimu reikalu. O mūsų patalpos – ženos plūkos. Tapetų nėra. Nutariame išklijuoti lakštais. Reikia paversti mokyklinius suolus ir kitą inventorių".

Pagalau 1945 m. vasario mėn., tarp 14-17 d., (tiksliai datos nebeprisiminti, bet jau vasario 19 d. buvo Palangoje) įvyko Kartenos programavimosi aiidarymas. Toliau cionu Antano Urbono kalbos dalelė:

"Mano pasisakymo pagrindinė mintis buvo: "Žemaičiai per amžius apstati Minijos pakrantes pilimis apgyvendinti nuo priešų. Šiuo metu ir mes ant Minijos krantų įsikūpiame pilį, bet ne gynybos, o kultūros tvirtovę. Būkime vnti savo senelių a i -

Programavimosi steigėjas Antanas URBONAS.

miai, saugokime savo kultūros tvirtovę kaip akies vyzdį, stiprinkime ją, mlykime ją, ir teskilinda mokalas ir lyvisas po aplinkinius kaimus mūsų gimtosios žemės".

Taip aigimė Kartenos mokykla po Antrojo pasaulinio karo. Išiskausčius karo ligoninėms, jau

Dabartinė mokykla – miestelio savivaldybės.

ne tavalitini, o dienos.

Kol statybininkai plūšėjo

O statybininkai darbo išjungę: nuo tarpmo iki tarpmo, ir šefai: netai ne pūšiai buvo skirdi.

Rodėsi ir mokykla. Praėjus 1998 m. jubiliejine Kartenos miestelio šventė davė naujų mintų ir mokyklos bendruomenė, ir senūnija. Mokykloje buvo paskelbtas konkursas embeimai sukurti, taip pat mokyklos dainai. Daug dainų ir mokytoja L. Plonienė ne kartą tarsi su mokiniiais, svarstė, dar vis naujus eskizus, kol galų gale išrinko Šandro Dėkintytės piešinį, kurį išlikavo Agnė Petėnkytė, dabar dvyliktoji.

Į patelių konkursą tekstų mokyklos dainai įnešė 12 kl. mokinė Raimonda Tomošauskaitė sukurto esio, o muziką parė mokytoja Daiva Norvaišienė. Mokykla turės ir savo vėliavą, kurioje galys dainos žodžiai:

"Mokykla – pradija naujų parapišų."

Pradija naujų spūlių po pavilę. Neramūs dienos buvo ir senūnija Z. Rapalietė. Jau senokai buvo kilusi mintis, kad ir Kartena galėtų turėti savo herbą ir vėliavą. Pasikalbėjus su kraštiečių dailininku Regina Balckoniene-Songailaite, ir šis pradžioje darbas bei nauji rūpestiai. Dailininkė R. Balckoniene-Songailaitė pasiūlė sukurti herbą, o apie pradžioje graudai ir buvo padaryta. Senūnija Z. Rapalietė per didžiausią pūgą važinėjo į Vilnių, į Heraldikos komisijos posėdį. Herbas buvo patvirtintas!

Į mūsų ir Jūsų šventę

Rugėjis pralėkė šuoliais, atėjo spalvis. O lapkričio 6 d. – mokyklos 360 metų jubiliejaus šventė. Mokykla laukia savo buvusių direktorių ir mokytojų, mokyklą laukia savo buvusių mokinių. Tą dieną bus šventinamos vėliavos, herbas, vyks suatikimai, koncertas.

Karteniški mokiniai ir mokytojai, tėvai džiaugiasi naujai išaugusia mokykla: gražiomis erdvioomis patalpomis, kompiuterių klase, gražia mokyklos aplinka. Puišios darbo sąlygos mokiniams ir mokytojams, prie bibliotekos įrengta skaitykla.

Suomai per metus padirbėjo UAB "Wart Adakris". Mokytojams ir mokiniams reikia tik gerų norų darbi ir mokyti.

Bronė BUTKUVIENĖ

Kartenos

B. Butkuvienės straipsnis „Kartenos vidurinė švenčia jubiliejų“⁴. Iš Kartenos filialo archyvo. Fotografiuota Z. Viršilienės, 2013 m.

⁴ BUTKUVIENĖ, Bronė. Kartenos vidurinė švenčia jubiliejų. Švyturys, 1999, spalio 20, p. 3.

Danutė Jucienė

Kartenos seniūnijos seniūnė Zita Rapalienė (kairėje) padėką ir knygą įteikia menininkei Danutei Jucienei (pirma iš dešinės). 2006 m. Nuotr. iš laikraščio „Pajūrio naujienos“.⁵

Gimė 1934 metais. Mirė 2008 metais. Kai ištekėjo gyveno Dauginčių kaime, Kretingos rajone. Danutė dirbo Kartenos, Gaudučių bibliotekose. Mėgo skaityti knygas, piešti, megzti, siuvinėti. Jos mezginiai, piešiniai, siuvinėti darbeliai dalyvavo parodose Kartenos miestelyje ne vienos šventės metu. Kiek darbelių dovanota draugams, giminėms. Savo nuoširdumu ir kūryba džiugino kiekvieną.

⁵ SIMAITYTĖ, Dovilė. Daugintiškius sveikino Onė ir Petronė. *Pajūrio naujienos*, 2006, rugpjūčio 22, p 3.

Danutės Jucienės kūryba

Servetėlė „Žvakės šiluma“.

Kūrybos darbas „Dovanėlė“.

Piešinys-paveikslas „Vienatvė“. 2002 m. Nuotr. G. Balsytės, 2013 m.

Pranas Juzuitis

Pranas Juzuitis. Nuotr. iš Kartenos filialo archyvo. 1999 m.

Gimė 1947 metų rugsėjo 12 dieną Šiaulių rajone. Mirė 2005 metais Kartenoje, Kretingos rajone. Pranas Juzuitis nuo 1970 metų dirbo Kartenos vidurinėje mokykloje fizikos mokytoju, vadovavo fotografų būreliui. Laisvalaikiu rašė eilėraščius, feljtonus, miniatiūras.

Prano Juzuičio kūryba

Norėjau būti

Manęs nėra.
Aš tik norėjau būti.
Kaip nér ribos
tarp žemės ir dangaus.
Yra tik horizontas
mūsų begalybė,
ir mes nežinom
tikrosios jos tąsos...

Skaidus nujautimas –
Kažkam dar reikalingas....
Pro žemuogėm žydintį sapną...
Vorelio plonyte gija užlopytą
Tylą.
Kodėl taip dažnai
Taip vaikiškai
Grįžtam
Ošiančiom smilgom
Atsiremti
Į pušį.
Nors kartą,
Dar kartą...
Nuotaikos žavesiui
Voreli kvaileli
Kaip tau už
Plonytę gijelę
Gerumu atsilyginti?

Būsiu

Būsiu ir tada,
kai tau manęs nebereikės,
kai plaukus kedens
vėjas ir laiko šešėliai.
Būsiu, kai jie
užaus dideli,
Kai laiko dulkės nusės
atminimo žodžius.
Būsiu, kai nieks
Netikės mane buvus.

Miniatiūros

Ilgesys

Jiedu stovėjo dviese. Plačiašakis ąžuolas, ir greta laibutė liepa visais lapeliais šlamėjo. Stovėjo miško pakrašty, pačioje vėjų pagairėje. Pikti žmonės nukirto ąžuolą. Nuvyto liepos lapeliai. Neteko to, į kurį per audras atsiremavo.
Mes dažnai pasiilgstame draugo...

Žiedai

Iš pradžių buvo tik gležnas pumpurėlis. Palietė jį saulė, pasirodė didelis puikus žiedas. Kažkur pravirko kūdikis. Planetą papuošė dar vienas žiedas.

Akys

Tai buvo nuostabios akys. Du skaidrūs šaltinėliai. Mylėjau jas. Eiles rašiau. Bet kartą jos paniekinamai pažvelgė ir visam laikui nosisuko.

Po lietaus visada būna daug balučių. Tokių tyrų, sakaidrių, žėrinčių saulėje. Pūsteli vėjas, jos sujuda. Iš dugno pakyla purvas.

Purvas

Puikus buvo to senuko sodas. Dar puikesni obuoliai. Susigundėme kartą. Apsikamšę vaisiais, bėgome iš sodelio, šokinėdami nuo akmens ant akmens...

Mes labai norėjome susipurvinti.

Jonas Petrauskas

Ona ir Jonas Petrauskai. 1983 m. Nuotr. iš asmeninio G. Petrauskienės albumo.

Gimė 1912 metais Žadeikių kaime, Kretingos rajone. Mirė 1990 metų sausio 3 dieną Kartenoje, Kretingos rajone. Nuo 1948 metų gyveno Kartenoje.

Jonas laisvalaikio iš medžio kempinių, rauplių mėgo daryti įvairiausias puošmenas, o iš paukščių ir žvėrių – iškamšas. Jonas Petrauskas – medžio kompozicijų ir iškamšų meistras.

„Suras miške kempinę, medžio rauplę, išsirangiusią šaknį, parsineš į namus, o po kurio laiko iš jų, žiūrėk, jau išėjo originali žvakidė, dailus stalelis, įvairios buities puošmenos“.⁶

⁶ ŠIMKUS, Jonas. J. Petrausko išmonė. *Švyturys*, 1978, gruodžio 23 d. p. 2.

Jono Petrausko kūrybos darbai

Darbeliai iš medžio kempinių, žvėrelių iškamšos. 1982 m. Nuotr. iš Genutės Petrauskienės asmeninio albumo.

Ant medžio šakelės – voverės iškamša. 1982 m. Nuotr. iš Kartenos filialo archyvo.

Jurgis Račkauskas

Jurgis Račkauskas savo darbo kambaryje. 2003 m. Nuotr. iš dukros Jūratės Račkauskaitės asmeninio albumo.

Gimė 1923 metų sausio 8 dieną Šložių kaime, Plungės rajone. Mirė 2008 metų sausio 28 dieną Kartenoje, Kretingos rajone.

Pradėjo tapyti apie 1950 metus. 1977 metais tapo Lietuvos liaudies meno draugijos nariu.

Lankė Klaipėdos dailės studiją „Guboja“.

Jurgis Račkauskas yra nutapęs apie tūkstantį paveikslų – peizažų, natiurmortų. Už tapybos darbus 1985 metais Japonijoje surengtoje parodoje apdovanotas diplomu.

Jurgis Račkauskas – tautodailininkas, tapytojas.

2002 metais suteiktas Kretingos rajono Garbės piliečio vardas.⁷

⁷ *Kretingos menininkai vakar ir šiandien*. Klaipėda: Libra Memelensis, 2004. p. 28.

Jurgio Račkausko kūryba ir darbai

*Tėviškėlės mano žeme,
Kur berželiai dangų remia,
Mano žeme, varguolėle,
Aš tave kaip lauko gėlę,
Aš tave kaip maldą tylią
Mano vargo žemę.*

Jurgis Račkauskas, g. 1923 m.

Ištvinusi Minijos upė. 2002 m. Nuotr. iš Jūratės Račkauskaitės asmeninio albumo.

„Vandens malūnas“. 1990 m. Nuotr. iš Jūratės Račkauskaitės asmeninio albumo.

„Pušelės“. 1989 m. Nuotr. iš knygos „Kretingos menininkai vakar ir šiandien.“⁸

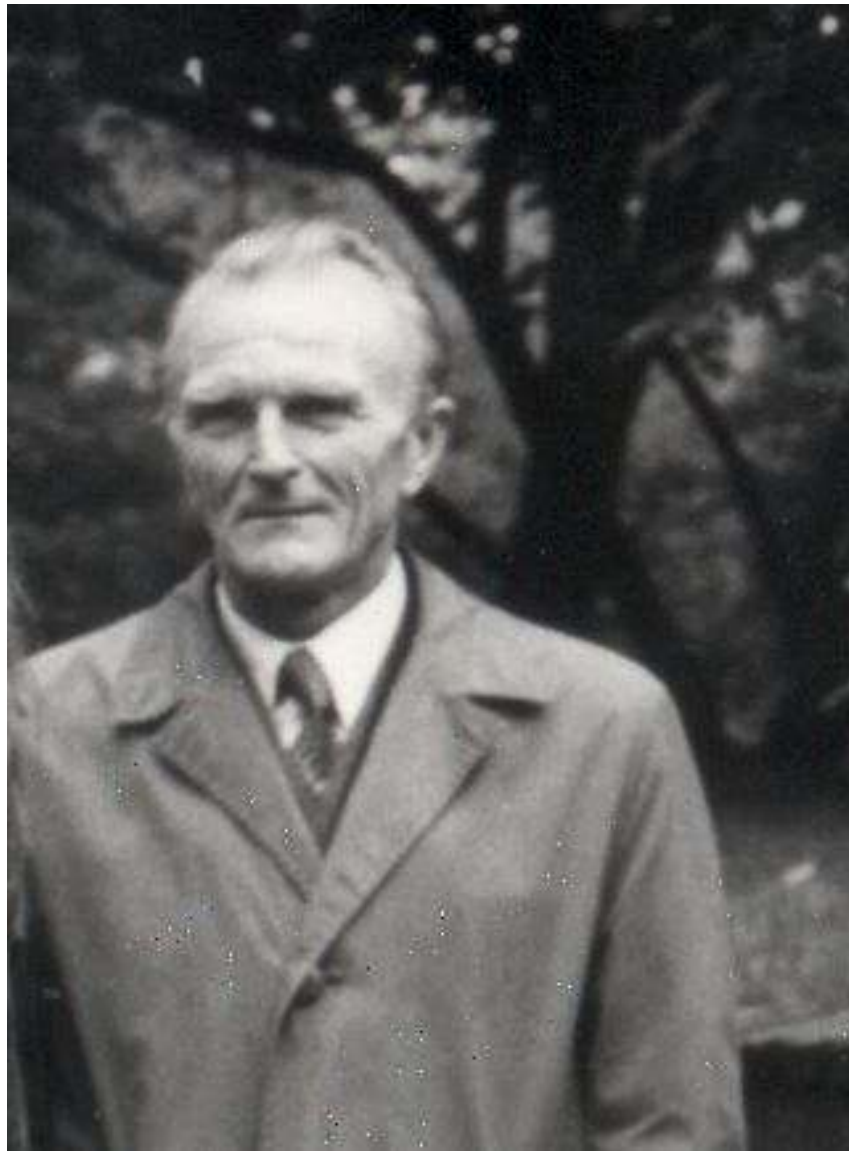
„Ramybė“. 2000 m. Nuotr. iš Jūratės Račkauskaitės asmeninio albumo.

⁸ *Kretingos menininkai vakar ir šiandien*. Klaipėda: Libra Memelensis, 2004. p. 28.

„Miško fantazija“. 1998 m. Nuotr. iš Jūratės Račkauskaitės asmeninio albumo.

Antanas Tamošauskas

Antanas Tamošauskas. 1985 m. Nuotr. iš dukters Danutės Tamošauskaitės asmeninio albumo.

Gimė 1914 metų balandžio 27 dieną Baublių kaime, Kretingos rajone. Mirė 1998 metų gruodžio 6 dieną Kartenoje, Kretingos rajone.

1949 metais atvyko gyventi į Karteną. Dirbo Kretingos rajono kelių ruože darbininku, vėliau kelių meistru. Buvo aktyvus Kartenos bibliotekos skaitytojas, įvairių istorijų pasakotojas, rašė straipsnius apie savo gyvenimo nutikimus, gražiai skaitė poetų eiles.

Antano Tamošausko kūryba

Prūsų žemėje

Banguoja marios vakarais,
Suvertos vagos tyli,
Einu aš šimtmečių takais,
Širdy nujaučiu skausmo gyli.

O laikas verčia istorijos lapus,
Kuršmarių vėjas naktim aplanko sentėvių kapus.
Mažvydas, Rėza, Donelaitis,
Vydūnas –
Tai Mažosios Lietuvos aimanos ir dūmos.

Myliu vėją, laukus
Ir perkūniją trankią
Myliu tamsias naktis
Ir jūrą audringą.

Myliu tekančią upę
Ir saulėtuosius rytmečius
Verpiančią laumę –
Savo laimę.....

Tebeaidi girių simfonija

Karteniškis Antanas Tamašauskas — poetiškos sielos kaimo žmogus. Mažamokslis, vos kelias klases baigęs, o koks šviesus jo dvasinis pasaulis, koks apsiskaitęs šis žmogus!

Ziupsnelį jo vaikystės ir jaunystės prisiminimų „Švyturys“ spausdina nebe pirmą kartą.

Vaikystė be lopšelio-darželio, vaikystė be mokyklos. Gyvenimo knyga skaityta pelkynų samanose, kirtimų kelmynuose. Dainuota sengirių gaudesy...

1918 metų pavasaris. Mėlyno dangaus begalybėje plaukiojo retai, balti debesėliai. Palioniškių kaime, tyrų platybėse kėlėsi pavasaris — su pemių gyvi-gyvi, su vyturių trelėmis, su gėlių žiedais. Pavasaris su patyrio pušynų gaudesiu. Tyrupelio ištakos puošėsi geltonom burbulėm, lukštais, rausvom saulės ašarėlėm. Tai buvo vaikystės pavasaris — tai buvo pirmoji fantazija vaikiškoje širdelėje ir žemėje, tai buvo mažas lopinėlis tarp pievų, girių, pelkynų. Vaikiškoje sieloje viešpatavo ramybė, palaima, tyras džiaugsmas, sparnų lengvumas. Mažas vaikelis bėgiojau nuo gėlės prie gėlės, pliuskė-nausi mažo upelio tyrame vandėnelyje, sėmiau mažom vaikiškom

rieškučiom vandenėli ir pyliau ant lauko gėlių. Oi, kaip šita Vissatos grožio begalybė vaikiškon sielon įrašė kėlikų gyvenimo ilgėsį, ilgėsį vyturių dainų, ilgėsį smalingųjų šimtmečių pušynų kvapo, ilgėsį upokšnių ištakų, ilgėsį tos visos nežinomos begalybės. Svelnus, aštrus gailių kvapas iš pelkynų platybės, melsvi valvorynai, rausvai gelsvi viškojai, pavasarinis vėjo dvelkimas — tokia buvo anų dienų vaikystė Palioniškių tyrų platybėse...

Bėgo metai. Jau ir pradinė mokykla. Ir kagi — girdžiu tėvo balsą: „Untuk, imk kirvį, eime į girią. Ar jauti, kokios bekrastės sengirės mus supa. Ištiesus šimtmečius?“

Buvo pavasaris, žydėjo laukų, pievų ir miškų gėlės, giedojo paukščiai. Padėjau sasiuvinius, vaikiškas knygas, rašalinę, plunksną ir taip atsiveikinau su mo-

kykla visiems laikams.

— Užteks, Untuk, tau mokslų, užteks dykaduoniauti...

Taip ir pradėjau susipažinti nuo dvylikųjų gyvenimo metų su medžių kirtimo technika — girių gaudesio simfonija. Buvo nelengva kasdien nuo ryto aušros iki sutemų krauti medžių šakas laužuosna, ridenti popiermedžius į štabelius, imti kirvį ir mokytis genėti medžių šakas, pjauti popiermedžius po metrą ilgio. Ošė, lingavo kirvių nepaliestos girios, šiugždėjo samanų kilimai, kruto žemėn kankorėžiai, stobriuose kaleno margaspalviai geniai. Krito žemėn pirmieji vaikiško prakaito lašeliai ir slėpėsi samanų paklotėje. Tai ir buvo girių romantika, tai buvo girių simfonija... Tai buvo kažkokia neišsakoma rauda, ilgesio, svajonių, amžinybės filosofija. Sunkus tai buvo darbas — medžių pjovimas, pagalių nešimas į krūvas, kelmų rovimas. Tai ir buvo vaikystės darbo mokykla, ji išmokė mylėti visa, kas gyva žemėje, mylėti medžius, laukų gėles, mylėti mažutį vabalėlį ir žmones, mylėti gyvenimą...

Antanas TAMASAUSKAS

Antano Tamošausko straipsnis rajono laikraštyje.⁹

⁹ Tamašauskas, Antanas. Tebeaidi girių simfonija. *Švyturys*, 1988 m. liepos 9 d. p. 3

III. KURIANTYS ŠIANDIEN

Antonina Balčaitienė

Antonina Balčaitienė. Nuotr. iš Antoninos Balčaitienės asmeninio albumo.

Gimė 1958 metų lapkričio 24 dieną Tomsko srityje (Sibire). Į Karteną Antonina Balčaitienė atvyko 1983 metais. Tapybą ant šilko pradėjo 2007 metais.

„Piešiau be kontūro, tiesiog liejau dažus ant šilko. Išbandžiau kelių rūšių šilką: natūralaus, dirbtinio pluošto, storesnį, plonesnį, suglamžytą“, – pasakojo darbų autorė.

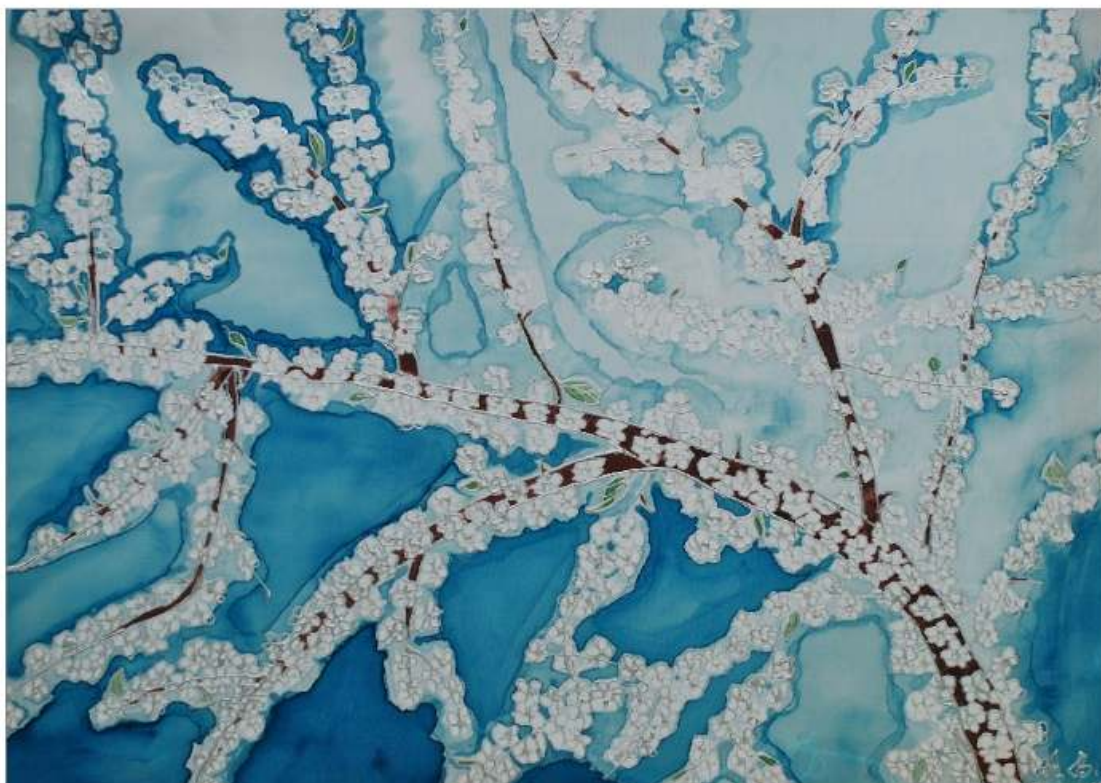
„Piešimo ant šilko paslapčių mokėsi Palangoje pas mokytoją Daivą Stonkuvienę. Antonina patenkinta net pirmuoju savo darbu – nutapyta kaukazinės slyvos šakele. Nutapyti paveikslai ne visi lieka namuose – kai kurie iš jų iškeliauja pas draugus, pažįstamus. Tapyti ant šilko – sudėtinga. Brūkštelėjus ką nors ne taip, sunku bepataisyti“.¹⁰

¹⁰ KAREČKAITĖ, Aldona. *Pajūrio naujienos*, 2009, vasario 13 d. p. 14.¹⁰

Antoninos Balčaitienės kūrybos darbai

Nuotr. iš Antoninos Balčaitienės asmeninio albumo

Antonina Balčaitienė "Žydėjimas" 2008

Antonina Balčaitienė "Angelas" 2009

„Mamai“. 2010 m.

Eleonora Bekėžienė

Eleonora Bekėžienė. 2013 m. Nuotr. Ritos Nagienės.¹¹

Gimė 1920 metų vasario mėnesį Šložių kaime, Plungės rajone. Eleonora laisvalaikį skiria nėrimui ir knygų skaitymui. Jos rankose gimsta įvairios servetėlės, takeliai, staltiesės, skaros.

„Rankdarbiai šiandien įprasmina Eleonoros vienatvės laiką. Pomėgis nerti jos gyvenime nuo pat jaunystės konkuravo su meile knygai“.¹²

¹¹ ŠEŠKEVIČIENĖ, Irena. Su nėriniu – kaip su senu bičiuliu. *Pajūrio naujienos*, 2013 m. vasario 8 d. p. 8.

¹² Ten pat.

Eleonoros Bekėžienės rankdarbiai

Staltiesės, servetėlės.

Pagalvėlės

Petras Domarkas

Petras Domarkas. 2010 m. Nuotr. iš Petro Domarko asmeninio albumo.

Gimė 1974 metų birželio 27 dieną Milašių kaime, Klaipėdos rajone. Baigęs mokslus vedė žmoną ir nuo 1997 m. gyvena Kartenos miestelyje.

Nuo vaikystės Petrui patiko iš medžio drožinėti darbai. Kartą nusipirko turguje medinį šaukštą ir sumanė išdrožinėti. Pirmųjų šaukštų dailiai išdrožti nepavyko, tačiau vėliau pradėjo sektis. Taip savamokslis Petras Domarkas šiandien drožinėja šaukštus, samčius, žvakides, menteles ir t.t... Laisvalaikį leidžia su medžiu rankose jau apie dvidešimt metų, kurdamas įvairius buities įrankius.

Petro Domarko kūrybos darbai

Nuotr. iš Petro Domarko asmeninio albumo

Šaukštai, šakutės, samčiai...

Žvakidės

Stalėliai, žvakidės.

Petras savo kūrybos dirbtuvėse.

Žydrūnas Einars

Žydrūnas Einars. Nuotr. iš Žydrūno Einars asmeninio albumo

Gimė 1964 metų liepos 15 dieną Bajoruose (Kretinga). Žydrūnas Einars – menininkas juvelyras, gintaro apdirbimo meistras, originalių vienetinių juvelyrinių darbų autorius. Jis kuria iš gintaro, sidabro, rečiau iš aukso.

Nuo 1992 metų – Tautodailininkų sąjungos narys.

2008 m. įteiktas diplomą „Geriausias metų liaudies meistras“, 3 vieta.

Žydrūno kūrybos darbai patalpinti knygoje: „Liaudies meno paroda“, kuri skirta Lietuvos tūkstantmečiui.

Žydrūno Einars kūryba

Nuotr. iš Žydrūno Einars asmeninio albumo

Audrona (Ronkaitytė) Galdikienė

Audrona Galdikienė prie savo darbų parodos Kartenos miestelio šventėje. 2012 m. Nuotr. iš asmeninio Audronos Galdikienės albumo.

Gimė 1961 metų kovo 22 dieną Kartenoje, Kretingos rajone. 1979 metais baigė Kartenos vidurinę mokyklą. 1982 metais baigė Vilniaus kultūros mokyklą. Audrona Galdikienė mėgsta daryti papuošalus iš veltinio. Pradėjo velti nuo 2010 metų, kai Kartenos bibliotekoje vartydama žurnalą „Stilius“ pamatė sage. Ji suteikė Audronai kūrybinės ugnelės. Papuošalų autorė dalyvauja parodose, mugėse, miestelių šventėse.

Audronos (Ronkaitytės) Galdikienės kūrybos darbai

Nuotr. iš Audronos Galdikienės asmeninio albumo

Sagės

Kaklo papuošalai

Rasa ir Antanas Gelumbickai

Rasa ir Antanas Gelumbickai. Nuotr. iš asmeninio R. ir A. Gelumbickų albumo

Rasa gimė 1964 metų rugsėjo 3 dieną Kretingoje, o Antanas – 1958 metų vasario 16 dieną Kartenoje, Kretingos rajone.

Sukūrę šeimą, apsigyveno Kartenos miestelyje. Rasos ir Antano pomėgis iš vytelių pinti buities daiktus gimė 1985 metais. Visi pinti darbeliai reikalauja kūrybos. Tam jie turi daug kūrybinės energijos, gražių sumanymų. Darbeliai puošia buitį, aplinką. Su darbais lankosi mugėse, miestelio šventėse, dovanoja giminėms, kaimynams.

Rasos ir Antano Gelumbickų kūrybos darbai

Nuotr. iš R. ir A. Gelumbickų asmeninio albumo

Pintinės

Mykolas Jokūbauskas

Knygos „Šarnelės šviesa“ pristatymo metu Kartenos filiale. M. Jokūbauskas atlieka muzikinius kūrinius. Nuotr. Z. Viršilienės, 2008 m.

Gimė 1926 metų liepos 24 dieną Varniuose, Telšių rajonas. 1949 metais atvyko gyventi į Karteną.

Mykolas Jokūbauskas Kartenos progimnazijoje (vėliau – Kartenos vidurinėje mokykloje) mokė mokinius biologijos, chemijos, muzikos.

Kartenos kultūros namuose subūrė 65 žmonių chorą bei kaimo kapelą. Du kartus dalyvavo respublikinėje dainų šventėje.

Mykolas Jokūbauskas sukūrė Kartenos himną: parašė jo žodžius ir muziką.

Mykolo Jokūbausko kūryba ir darbai

Mykolo Jokūbausko eilėraščiai ir dainos iš autoriaus asmeninio archyvo

Kartena

Kartena, Kartena
Mūs gražuolė Kartena,
Čia vingiuojasi upeliai
Minija ir Alanta.

Kartena, Kartena
Mūs gražuolė Kartena
Gaudom žuvį, verdam sriubą
Ir dainuojam apie ją.

Kartena, Kartena
Mūs gražuolė Kartena,
Slėny ganosi galvijai
Ir javai vilnija čia.

Minija sraunioji, teka nuo Žarėnų.
Vandenį ji neša į Kuršių marias
Per miestelį plačiu asfaltuotu plentu
Rieda čia mašinos į visas puses.

Sodų žalumoje skendi mūs sodybos
Saulėj švyti gražūs balti pastatai.
Kai žvelgi nuo kalno į mūsų miestelį,
Nuostabią grožybę gamtos pamatai.

Ši žemaičių vieta, mylima nuo seno,
Brangi karteniečiams jau nuo prigimties.
Ir dainas per amžius, apie brangią žemę,
Traukia karteniečiai iš visos širdies.

Gyvenkit šaunūs mūs kraštiečiai (daina)(6-ajai abiturientų laidai)

Sveiki, mieli mūsų kraštiečiai.
Man malonu čia Jus matyti.
Ačiū, kad esate pas mūsų,
Leisit žodelį pasakyti.

Praėjo pusė amžiaus metų
Kai baigę, mūsų mokyklėlę
Ir, kaip tos rudens kregždutės
Skridot įgyt naujų žinelių.

„Do“ hidrologui panorėjus
Pavirsta pelkė puria žeme.
O kas norės auginti žuvis

Giliu ir gražiu tvenkinėliu.
Kur vyksta karas, zvimbiam kulkos
Kur saulė kepina kasdieną,
Spręst reikiamą vandens problemą
Teko tau dirbt Afganistane.

Geroji daktarė Onutė,
Gera išmano savo darbą.
Jaunus, senus moka gydyti
Greit gerklės skausmą numalšinti.
Zita, Zinutė ir Danutė
Gera finansus mok tvarkyti.
Atėjus reikiamai datai,
Tikslų balansą sudaryti.

Gyvuokit, šaunūs mūsų kraštiečiai,
Nuo gražios Kartenos miestelio
Nuo sraunaus Alanto upelio,
Ir melsvų Minijos bangelių.

Gyvuokit ir būkit laimingi,
Tegu neblės šypsniai veiduose.
Su ištverme ir tvirtu ryžtu
Ženkit gyvenimo keliuos.

Priedainis:
Linkiu laimės ir sveikatos,
Būt gražiem nesenti.
Būti linksmiems ir darbingiems,
Ir ilgai gyventi.

Te draugystė mus visus,
Suburia į vieną.
Kelkim taures už vienybę
Mes visi šiandieną.
Dainos žodžiai sukurti: 2010-09-08

Idealus vyras
(daina)

Kaip idealų vyrą gaut
Gan liekną, augalotą,
Kad būtų jis gražių akių
Neraišas, nekuprotas.

Patiktų man toksai vyruks
Kur viską mok daryti
Kept kugelį, migdyt vaikus.
Batelius nuvalytų.

Kad jis mokėtų žlugtą skalbt,
Plaut indus, bulves skusti.

Skanių meduolių su kava
Į lovą man prisiųstų.
Vietoj skaidriosios ir alaus
Tik vandenėlį gertų.
O kaip norėčiau iš tiesų
Vyra tokį nutverti.

Priedainis

Kaip man ant balto žirgo rast
Sau išsvajotą prinčą.
Sudėt rankelių nežadu
Pradėsiu kovą rimtą

Pati raudonai luputes,
Nagus laku dažysiu.
Restoranus ir kavines
Su partneriais lankysiu.

Priedainis

Akies siauručiu krašteliu
Aš meiliai pažiūrėsiu.
Ir su trumpu sijonėliu
Aš jam patrypinėsiu.

Daina apie Šatriją

Žemaitijos keliais link Šiaulių
Jei pro Luokę kada bekeliausi
Nepamiršk sustabdyti arklių
Ir į kalną įkopti aukščiausią.

Piktos raganos, kaip kitados
Nebelanko šiandien Šatrijos
Ir ant šluotų virš kalno neskraido,
Ir vaikų Raganom nieks nebaido.

Žemaitijos keliais link Šiaulių
Jei pro Luokę kada bekeliausi
Nepamiršk sustabdyti „Bemviną”
Ir nuo kalno pažvelgti toliausiai.

Telšių pusėn nuo kalno pažvelgus
Matos miesto graži panorama.
Ant kalnelio statyta šventovė
Spindi balta lyg gulbė Katedra.

Link Varnių štai toli horizonte
Stūkso tamsūs žalieji miškeliai
O juose sidabru raibuliuoja
Platelių ir Lūkšto ežerėliai.

Juozas Kaveckis

Juozas Kaveckis šalia savo darbų. Nuotr. Z. Viršilienės, 2013 m.

Gimė 1946 metų rugpjūčio 22 dieną Kartenoje, Kretingos rajone. Augdamas ir gyvendamas Kartenos miestelyje, apsuptas žalumos, kalvų, Minijos ir Alanto upių, neliko abejingas kūrybai. Medžio drožinėjimo – skaptavimo paslapčių pramoko iš uošvio. Užsidegęs kūrybos ugnele negali atsisakyti ir šiandien. „Kiekviena medžio šakelė kalba savaip ir gauni iš jos šaukštą, mentelę“, – sako darbų autorius. Pradėjo drožinėti nuo 1975 metų. Su darbais parodose buvo Vilniuje, Kaziuko mugėje, Kartenos miestelio ir Kretingos rajone vykstančiose šventėse. Drožinėjimas jam suteikia džiaugsmą ir nusiramimą.

Juozo Kaveckio kūrybos darbai

Mentelės

Šaukštai, samčiai

Mindaugas Kazbaris

Mindaugas Kazbaris. Nuotr. iš knygos „ieškoti savęs einu...“.¹³

Gimė 1987 metų rugpjūčio 7 dieną Kartenoje, Kretingos rajone. 2006 metais baigė Kretingos Pranciškonų gimnaziją. 2012 metais baigė Vilniaus universitetą. Rašyti eilėraščius pradėjo dar besimokydamas Kretingos Pranciškonų gimnazijoje.

2006 m. išleido pirmąją knygą „Brūkšniniai kodai“.

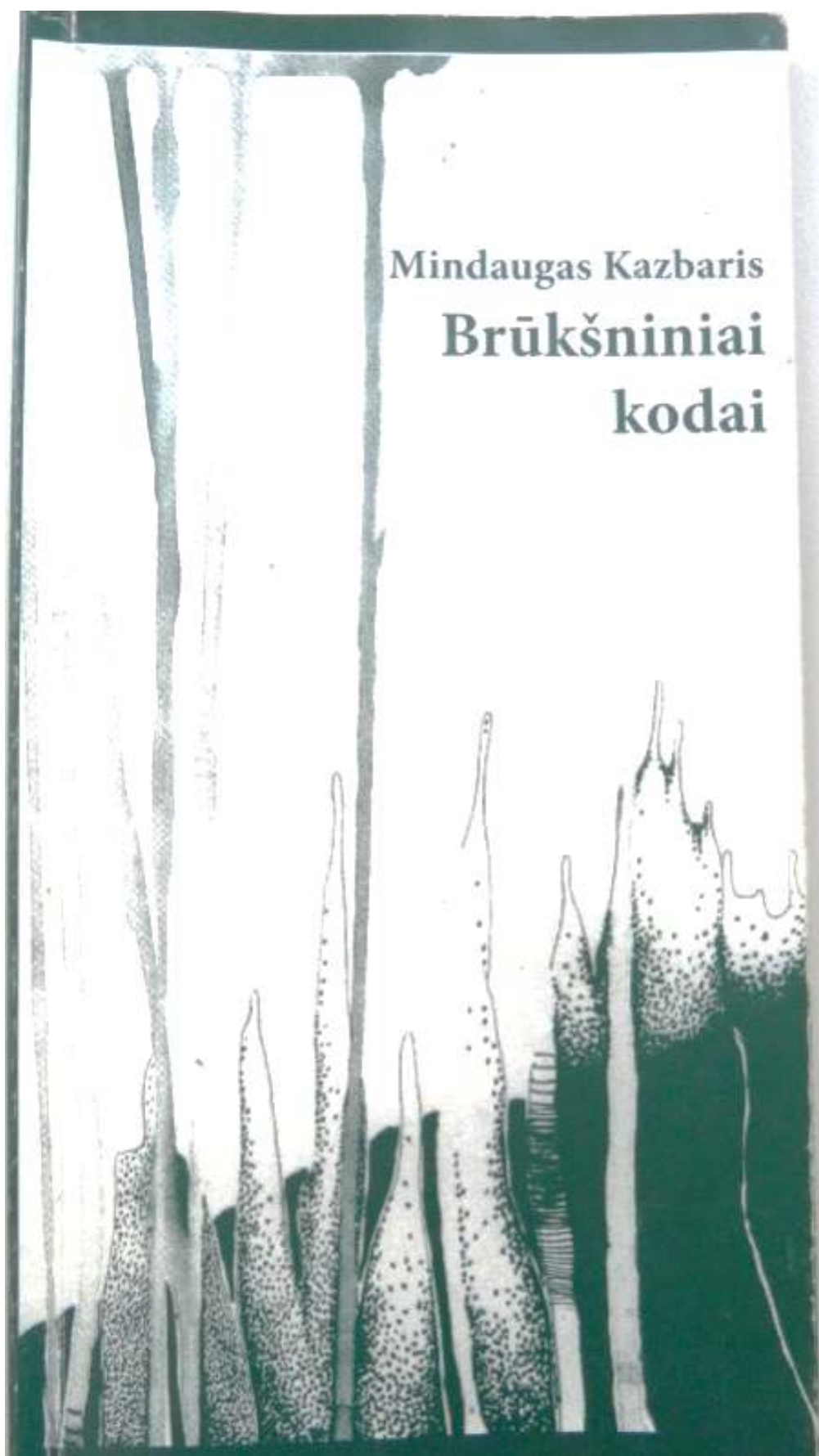
„Kas man yra kūryba? Pirmiausia – tai kuras. Įsipilu ir ramiai važiuoju toliau.

Kūryba man – tai ir karyba. Kariauju su kasdienybe, koduoju, atkoduoju, ieškau, pametu...

Aišku, nukentėjęs visada lieku aš. Bet be Jos nebūčiau tas, kas esu.“¹⁴ (Mindaugas Kazbaris).

¹³ *ieškoti savęs einu...* Klaipėda: Druka, 2007. p. 20.

¹⁴ Ten pat.

Mindaugo Kazbario knyga „Brūkšniniai kodai“

Brūkšniniai kodai

Lašai tarytumei brūkšniniai kodai -
langų peizažą braižė susiliejusį.
Aš nieko nesuspėjau – sau pabodau.
Tik užsimerkiau – klysdamas alėjose.
Tenai buvau pasvertas ir parduotas
be kainos – ką tik išvežtas iš fabriko.
Čia skęsta metalai – skęsta stiklo luotas –
o aš nevienalytis – mintys padrikos.

Įsmeik į mano naktį svorį kulų –
atstoju vasaroms tik gyvą taikinį.
Net durys – raktai pamesti sudulka –
ir pėdos eina užmirštos į laikina.
Nesek – esu aš muzika bekvapė –
tik silueto linija plonytė – mėlyna.
Nesupratau – netiesą žingsniai sakė –
ir priešai verkiantys į lietu sėlino?

Sulaužo žaizdos tylą – ugnį gydo –
ir sienos – išpieštos kreidelėm – lydosi.
Žemėlapiai meluoja – ieško savo gido –
kuris neklystų šimtmečio derybose –
kuris iš proto krentančius išpirktų.
Naktis – saloj šviestuvų išsilanksčiusi -
mane vynioja – slepiasi po tiltu –
užstringa būgno ritmas venų kamščiuose.

Kai Sizifas saulę ritino

Palėpėj gėriau pieną rūgusį,
susiuvęs palubes voratinkliais.
Darželyje, pabudęs rūtose,
uždrožiau paryčiais per pakinklius
aušrom. Išsukęs ryto stipiną,
gaidžiu pragydaus išsibudinęs
Sizifas saulę užsiritino
kalnan. Dundėjau tartum lubinas

palaukėje varpais šilovarniais.
Suveržęs dangų vėjo kartimis,
paleidau šauksmą širmą kovarniais.
Prisiminiau kilimais vartėmės
su nemiga. Pelkynus tuštinau
su prieblanda švenčiau sekmadienį,
cituodamas mėnuliui Puškiną.
Ir vyriais kambario paradinių
sugrojau „Meilės laivą“ Cicino
tik dėl darželio rūtų mylimo.
Jaučiau net naktį saulę ritino
Sizifas mano meilės pyliman.

Eilėraštis

Nežinau, kad aukso frazę gautum, reikia
sukramtyti toną švino,
Nušlifuoti kiekvieną duriančią į akį brilianto
briauną.
Nesuprantu, už ką mane prikalusi prie rimo,
negailėdama kankina
Naktis, kuri lyg iš pagalvės plunksnas iš galvos
mintis išrauna.

Net nenumanau, kad raidėje gali paslėpt
daugiau nei sakiny,
Nuomonę gali išreikšti nutylėjimu, laiku ir
vietoje įspraustu.
Nustembu, kai žodžiai susilipdo lyg klijuojami
ar sakini,
Netikiu, kad į mane akiplėšiškai verždamosi
eilės įsikrausto.

Laipioja tos eilės nevalytais batais grotom,
sąsiuvinio drobėse,
Laukia mintys eilėje, kol bus išspjautos ir
talpinamos į tuščią lapą.
Laikas, kai rašau, ištįrsta žvakė, nors sustojęs
man jis rodėsi.
Lūpos tyliai kruta, nesuprasdamos net pačios,
ką panosėj vėja.

Lietus išplauna rašalą ir nusijuokęs dingsta
nieko nepasakęs.
Laido blaškydamas eilėraščius ant žemės vėjas,
ašarų nemato.
Laužo ritmą durdamos į užpakalį rūdimis
nusėtos žodžių šakės,
Lupenom supjausto mano žvilgsnis šį minčių
arimą kiek per platų.

Dalija Kiliesienė

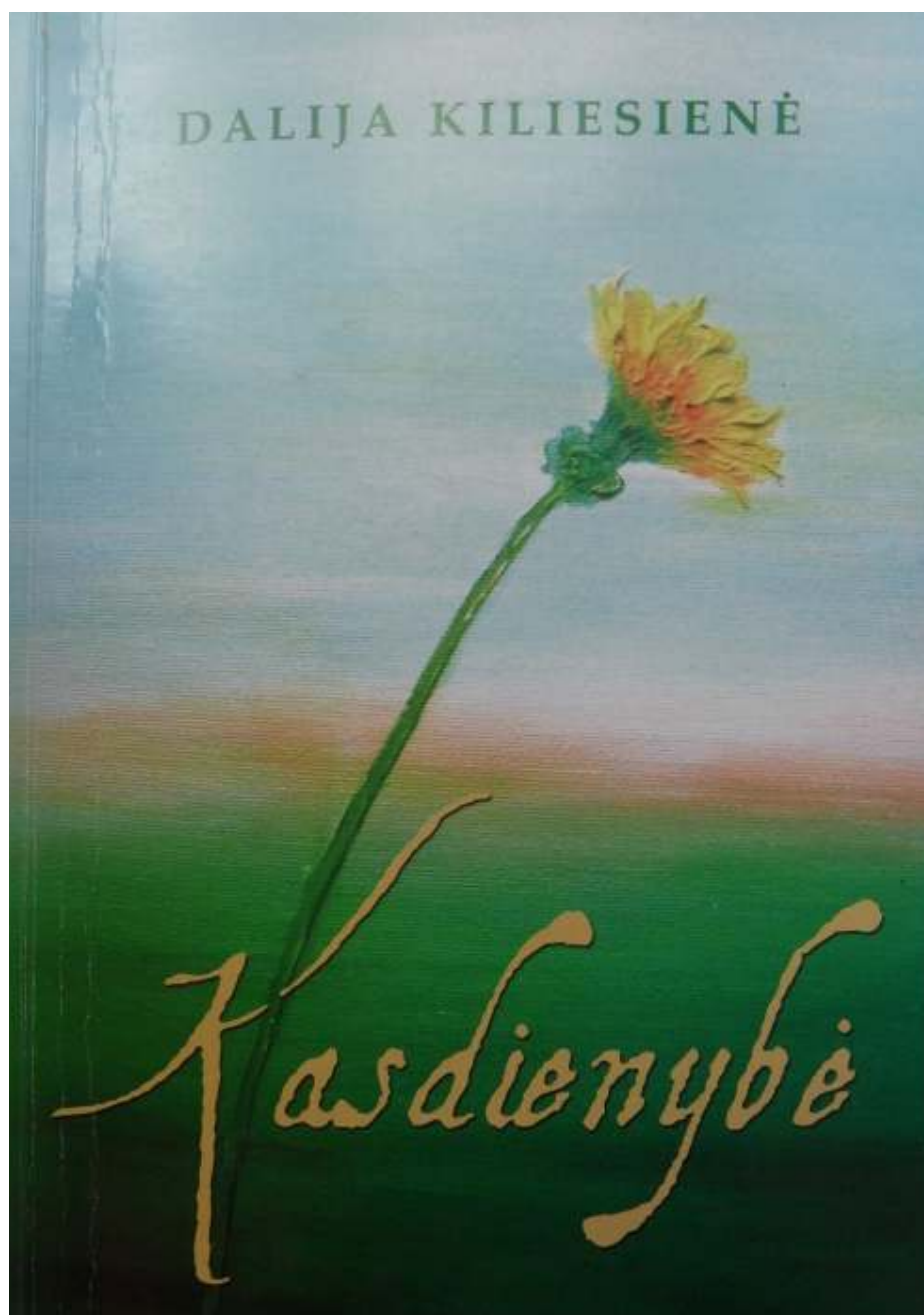
Dalija Kiliesienė. 2010 m. Nuotr. D. Šypalio.¹⁵

Gimė 1940 metų spalio 22 dieną. Vilniuje. 1972 metais Dalija atvyko gyventi į Karteną.

Rašyti pradėjo išėjusi į pensiją. Polinkis kūrybai – iš tėvo. „Taip ir įklimpau. Nejaugi sėdėsi ir lauksi, kol ateis mirtis“, – kalbėjo Dalija, kuri įsitikinusi, kad kūryba jai padėjo kovoti su ligomis.¹⁶ 70-ojo gimtadienio dieną Dalija pristatė pirmąją savo kūrybos rinktinę „Kasdienybė“ Kartenos bendruomenei.

¹⁵ SIMAITYTĖ, Dovilė. Liga įkalino, knyga – išlaisvino. *Pajūrio naujienos*, 2010, spalio 22, p. 9.

¹⁶ Ten pat.

Dalijos Kiliesienės eilėraščių rinktinė „Kasdienybė“.

Dalijos Kiliesienės eilėraščiai

LAIŠKAS DONELAIČIUI

Pakviesk, Kristijonai, broleli mano, mane į Tolminkiemį,
Pakviesk, nes jau metas, į savo našlių namus,
Kuriuos pastatei praradusioms viską –
Sėdėsiu ant priebučio, gėstant vakaro žarai,
Pakol susitaikymas skausmą nutildys.
Jau daugel pavasarių, broleli mano, Kristijonai,
Saulelė atkopdama atnešė Tolminkiemį,
Į užliejamas pievas ties Viešvile, abipus Nemuno.
Suarti jau būrų žagrėm dirvonai ir vėlei miškais apaugo,
Ir tuos miškus vėlei kerta,
Dykai nušienautos jau pievos, jau nudainuotos,
Obelėlių skiepai tai gražiai prisiėmę nebesamuos tavo soduos,
Rudeninio darbymečio jau purvynai visi išbraidyti
Ir nuskalbė lietūs jau mudviejų nugaras,
Kaip būrams – tavo ir mano dienų būrams –
Tavo ir mano šimtmečių lietūs.
Jei leisi, aš dar ten, našlių namuose, pasibūsiu
Ligi pabaigos – jau niekam niekuo neskolinga,
Kol sykį varpai nuskambins „po dūšiai“
Ir kažkas atsidus – pasirinko.
Abu pasirinkom – gyvenimus savo ir mirtį.
Paklausyk, kaip ataskamba nešamas vėjo
Žiemos speigų žibėjime šerkšnas nuo smilgu.
Ar matai, kaip juosia vaivorykštės tavo tarpumiškių tylą,
Ar girdi, kaip tavo sode obuolys nukrinta,
Kaip naktį prie žvakės skrebena plunksna?
Pakviesk, Donelaiti, mane į Tolminkiemį,
Pakviesk, nes jau metas, į savo našlių namus,
Kuriuos pastatei praradusioms viską.
Ko delsia, kodėl gi neplukdo manęs prūsų pusėn
Per Nemuną, lietuvišką Letą, lemties keltininkas?

Dalija Kiliesienė. Laiškas Donelaičiui

Žemaitija

Kiekvieną kalvelę reikia pereiti,
Už kiekvienos kalvelės – gyvenimas –
Atrasti.
Kiekvienas kalnelis, upelis, gojelis, pieva
Turi savo vardą –
Išgirsti.

Kiekvienos pirkios langai atspindi
Savo saulėtekis – saulėlydžius –
Pamilti.
Kiekvienas, toli išeinantis,
Turi savo slenkstį –
Perlpti.
Kiekvienas sugrįžtantis
Turi savo atminties aitvarus –
Pažvelgti.
Kiekvienas, kely sutiktas,
Vienintelis.
Kaip Žemaitija.

Atleisk

Bičiuli, mielas,
Jau ruduo ir visas metų derlius jau po stogu -
Su laimės trupiniais, su nuoskaudom,
Sėkmėm ir nesėkmėm, su skrydžiais ir su nuopuoliais,
Su meilės prošvaistėm ir su kaltėm,
Su žodžiais – viltimi, ir žodžiais – nuosprendžiu.

Bičiuli, mielas,
Aš kalta už daug ką,
Tik neskubėk iki gyvos galvos nuteisti,
Nebūk kaip tas nykus lietaus barbenimas į stogus,
Tik neišeik į rudenį – toks vienas,
Tik nesužvarbk, širdie, šalnotą rytmetį
Atleisti neišmokus.

Arvydas Klovas

Arvydas Klovas. 2012 m. Nuotr. iš Arvydo Klovos asmeninio albumo.

Gimė 1952 metų sausio 10 dieną Sauguose, Šilutės rajone. Nuo 1982 metų Arvydas gyvena Kartenoje, Kretingos rajone.

Arvydas Klovas – tautodailininkas, medžio drožėjas. Jis išskobė koplytstulpius, suolelius, slibiną su trimis galvomis, XVI a. gydytojo skulptūrą, kryžius ir t. t.

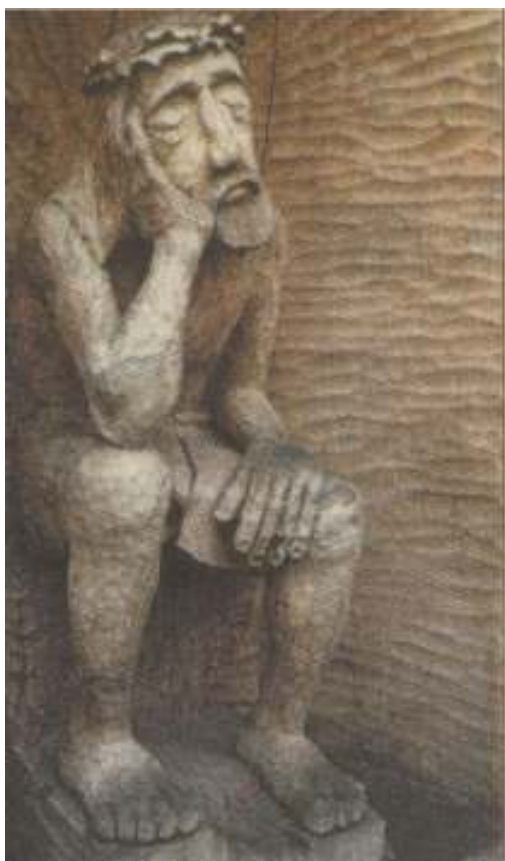
Savo kūriniais Arvydas puošia ne tik Karteną, bet ir kitus Lietuvos kampelius.

„Drožti išmokau iš tautodailininko uošvio Petro Vaičičiaus. Ir tai yra palaima!“¹⁷

¹⁷ *Mediniai stebuklai*. Vakarų ekspresas, 2008, spalio 22 d. p. 7.

Arvydo Klovos kūrybos darbai

Nuotr. Z. Viršilienės, 2013 m.

„Rūpintojėlis“ A. Klovos kieme. Nuotr. iš laikraščio „Klaipėda“, 2000 m.¹⁸

Kartenos miestelio parkelyje suolelis-slibinas.

XVI a. skulptūra „Daktaras“.

Koplytstulpiai. 2003 m.

¹⁸ VILKAS, Vaidos. Arvydą Klovą suviliojo medis. *Klaipėda*, 2000 m. gruodžio 16 d. p. 4.

Filimana Lubienė

Filimana Lubienė. Nuotr. Z. Viršilienės, 2013 m.

Gimė 1946 metų gruodžio 12 dieną Gintarų kaime, Kretingos rajone.

Siuvinėjimui kryželiu trauką pajuto 2006 metais, netekusi sūnaus. „Adatėle dygsnis prie dygsnelio ir... gimsta rankų darbo stebuklas – paveikslas. Siuvinėjimas adatėle – mano palaima, – sako Filimana.

Siuvinėja gėles, gamtos vaizdus, šventųjų paveikslus. Į savo darbelius įdeda daug kruopštumo, meilės. Siuvinėtus paveikslus dovanoja draugams, giminėms, kaimynams.

Filimanos Lubienės siuvinėti paveikslai

„Marija su kūdikiu ant rankų“. 2000 m.

„Paskutinė vakarienė“. 2012 m.

„Pavasaris“. 2013 m.

„Kaimo malūnas“. 2013 m.

Birutė Rudelienė

Birutė Rudelienė. 2012 m. Nuotr. iš asmeninio B. Rudelienės albumo.

Birutė gimė 1956 metų sausio 3 dieną Šateikių kaime, Plungės rajone. Kartenoje gyvena nuo 1975 metų.

Kruopšti siuvėja, aktyvi dainininkė Kretingos kultūros centro Kartenos filialo folkloro ansamblyje. Siuva įvairius rūbus, mezga. Siūdama, megzdama randa nusiramimą ir kūrybos džiaugsmą. Jos darbai buvo parodoje „Darbščios rankos“ Kartenos filiale. „Kiek pasiūta, pataisyta rūbelių giminėms, Kretingos kultūros centro Kartenos filialo folkloro ansamblio žmonėms. Nors ir nedidelis rankdarbis, bet tai atskiras pasaulis, šildąs širdį prasmingumu“, – sako darbų autorė.

Birutės Rudelienės kūrybos darbai

Sagės

Mezginiai

Vaikiškas megztukas, 2012 m.

Šalis, 2013 m.

Suknelė, 2013 m.

Siūta suknelė, 2012 m.

Antanas Rudelis

Antanas Rudelis. 2012 m. Nuotr. iš Antano Rudelio asmeninio albumo.

Gimė 1951 metų liepos 21 dieną vaizdingame Kartenos miestelyje, Kretingos rajone. Mokėsi Kartenos vidurinėje mokykloje. Amato mokėsi Šilutės amatų mokykloje. Antanas nagingas meistras, iš profesijos – stalius, baldžius: kam suolelį, stalėlį, baldų komplektą, langą pagamins. Darbui skiria daug meilės, kruopštumo ir kiekvieną sutiktą žmogų priima ir palydi su malonia šypsena ir geru patariančiu, pamokančiu žodžiu.

Antano Rudelio kūrybos darbai

Stalas ir suolai, 2013 m.

Stalas ir kėdės, 2009 m.

Komoda, 2000 m.

Komoda, 1998 m.

Indauja, 1996 m.

Antanas Sungaila

Antanas Sungaila prie savo darbų. Nuotr. Z. Viršilienės, 2013 m.

Gimė 1955 metų gegužės 22 dieną Bučinių kaime, Plungės rajone. Mokėsi Šateikių vidurinėje mokykloje, Plungės rajone. Nuo pat vaikystės traukė menas. Grįžęs iš armijos ir pradėjo drožinėti, tapyti. Antanas kuria nepaprastus dalykus iš medžio, gintaro, molio, tapo ir jau dvidešimt metų vaidina Kretingos kultūros centro Kartenos filiale.

Nuo 1992 metų – Tautodailininkų sąjungos narys.

„Nors visą gyvenimą užsiimu kūryba nerengiu parodų ir nelendu į viešumą. Man to nereikia. Kas nori, tas mane žino iš darbų, o ne iš kalbų. Esu kuklus ir ramus. Man artimi visi žanrai – išmanau molį, mielai dirbu su medžiu. Gintarą ne taip mėgstu, nes prisikvėpavus jo dulkių tenka pas daktarus vaikščioti, tačiau daug darbų esu padaręs ir iš „Lietuvos aukso“. Seniau daug tapiau. Ypač mėgstu gamtos peizažus. Dabar jau rečiau bepaimu teptuką į rankas, nes labai brangūs dažai. Taip pat daugiau, kaip 20 metų užsiimu vaidyba. Gal taip yra dėl to, kad gyslomis teka 25 procentai čigonų kraujo. Greičiausiai todėl, ko imuosi, tas sekasi, nors nieko nesimokiau. Nieko negaliu padaryti, širdis linksta prie meno, ir tiek“¹⁹.

¹⁹ ŠNEIDERYTĖ, Aušra. Medis, gintaras ir drobė paklūsta vieno žmogaus rankoms. *Švyturys*, 2010, lapkričio 20 d. p. 8.

Antano Sungailos kūrybos darbai

„Nykštukas“. 2012 m.

Rūpintojėlis. 2012 m.

„Krokodilas“. 2013 m.

Gintarinės figūrėlės. 2013 m.

„Vėžliai“. 2013 m.

„Žuvytės“. 2013 m.

Jeronimas Ubys

Jeronimas Ubys prie pirmosios parodos „Medį prakalbinus“ Kartenos filiale. Nuotr. Z. Viršilienės, 2011 m.

Gimė 1967 metų vasario 6 dieną Ankštakių kaime, Kretingos rajone. Nuo mažens mėgo piešti karikatūras. Meilę medžiui „greičiausiai busiu paveldėjęs iš savo bočiaus – staliaus“, – sako Jeronimas.

Jeronimas sukūrė keletą skulptūrų iš akmens bei gintaro, gipso. Kibo į medį. Mylimiausias medis – ąžuolas. Paveikslus drožia iš liepos. Darbai puošia Karteną ir kitus Lietuvos miestelius bei kaimus.

Jeronimo Ubio kūrybos darbai

Nuotraukos iš Jeronimo Ubio asmeninio albumo

„Meškinas“

Skaptuoti iš medžio paveikslai.

„Mergelė“

„Senelis“

„Rūpintojėlis“

„Grybas“

Elena Žeimienė

Elena Žeimienė. 2011 m. Nuotr. iš asmeninio E. Žeimienės albumo.

Gimė 1955 metų rugpjūčio 8 dieną Karklėnų kaime, Plungės rajone. Rašyti eilėraščius pradėjo besimokydama Plungės rajono Kulių vidurinėje mokykloje. Kaune baigusi farmacijos mokslus, darbą pasirinko Kartenoje.

Kūrybinės mintys sukausi nuo 1967 metų. “Jeigu žmogus galėtų pereiti per ugnį, jis būtų kitoks, – sako moteris. – Tie, kurie vaikšto žarijomis, yra dvasiškai švaresni. Mes kiekvienas turime pereiti per savo ugnį, apsideginti, kad galėtume pajusti tikrą gyvenimo vertę”.²⁰

²⁰ DUNAUSKAITĖ, Danutė. *Pokalbiai ant Akmenos kranto*. Klaipėda: Eglė, 2007. p. 105.

Elenos Žeimienės kūryba

Eilėraščiai iš Kartenos filialo archyvo

Lietuvos dalelė – Kartena

Laumės šalį virš Minijos tiesia
Iš rūko lašelių mažų,
Einu juo pečius apsigaubus –
Tau laimę, viltį ir meilę
Už suteiktą džiaugsmą nešu.
Visi mes kvėpuojam
Oru gražuolės lankos,
Sielai peno atrandam.

Diena iš dienos
Auga naujos kartos,
Lietuvos vardą neša plačiai
Eilės, muzika, darbai ir dainos
Laisvai su vėju
Ėjo išėjo keliais naujais.

Kad šiandien
Atėję būrin
Ramiai pasidžiaugti galėtumėm.
Tave, Kartena,
Eilėm apipintumėm naujom,
Nulenktume galvą
Ainių kartom.

Žodis tarytu vėjas
vienu ypu nupūtė
trimito garsą.
Nunešė tolyn,
nepalikdamas jokio skambėjimo.
Žodis – pats galingiausias ginklas.
Žodis pakelia ir sumaigo.
O Visatoje vis daugėja
negerų žodžių....
Ir dėl jų aš skaudžiai išgyvenu.

Žemę užklojo pusnynai,
nuo šalčio tvoros puškėjo,
prie grandinės blaškėsi šuva.

Tyliai su šypsena veide,
visiems netikėtai,
įėjo amžiams
jauna, graži
mano Mama.
Šūvį uždarėm į būdą,
jis blaškėsi, dejavo.
Tą naktį per pusnis
atbrido zuikiai
ir nugraužė visas
mamos pasodintas obelis.
Po dviejų dienų
išvežė mano mamą.
Šuo blaškėsi, raudėjo.
Kai sugrįžom,
buvo liūdnas ir tylus...
Daugiau jis nebekaukė.
Tik aš parėjusi iš mokyklos
apsikabindavau šuns kaklą
ir kaukdavau.
Man buvo devyneri
ir labai trūko mamos šilumos.....

Geriu iš Tavo meilės Šaltinio
Ilgom nemigo naktim
ir sulaukiu ryto.
Geriu iš Tavo Meilės Šaltinio
nevilties dienom
ir nurimsta širdis.
Geriu iš Tavo Meilės Šaltinio,
kai skausmas rakina kūną –
ir gėla išsisklaido.
Ilgai ėjau prie tavo Meilės Šaltinio.
Ilgai.....
Norėčiau pakviesti visus prie
Tavo Meilės Šaltinio.
Tačiau lūpos užsirakina ir aš pajaučiu –
dar ne laikas....
Prie Tavo Meilės Šaltinio
kiekvienas savaip
turim surasti kelius.

Vaikystės prisiminimai

Vis menu savo gimtąją sodybą,
Apsuptą žaliaskarių eglių,
seną klevą kieme,
kur perkūnas sustodavo pailsėt:

Menu raudonus bijūnų žiedus,
kuriuos Tėvas su dviračiu
Per Antanines išveždavo
Į Klaipėdą.
Menu rudą didelį šunį
pririštą prie klojimo.
Jis žiūrėdavo į trobos langus
ir kaukdavo.
Porą mėnesių jis kaukė
dienom ir naktim.
Nueini pas jį, kalbiesi,
ar bariesi...
Jis žiūri liūdnom, gerom akim
ir vizgina uodegą.
Rodos viskas gerai...
Tu pareini į trobą,
jis vėl kaukia.
Vieną dieną pasakė Mama:
„Nesirūpinkit, aš išeisiu, -
jis nurims“.....
Bėgo dienos...

Meilė švyti visomis spalvomis.
O kokia spalva
nelaimingos meilės?
Nežinau.....
Ji sunkiai sužeidžia širdį,
užtemdo protą,-
arba viską atleidžia,
arba virsta keršto
ir neapykantos upe...
o kartais tampa
nesibaigiančia malda...
Nežinau
kokia nelaimingos
Meilės spalva....

Šypsokis kai lyja lietus.
Jis prausia žemę
ir gaivina žiedus gėlių.
Spalvos pasidaro
Ryškios ryškios,
tarytum akys nušvinta...
Nepyk, kad plaukai
sužibo rasa
ir kojos šlapios.
Juk nubudo gamta....
Netrukus amžinai lietus, -
Bus vėl giedra.

Dar nesuradau žodžio
savo miesteliui.
Dar nesuradau žodžio sau.
Dar nesuradau žodžio savo artimiesiems.
Tiesiog buvau užsiėmusi kažkuo
ir neturėjau laiko mastyti.
Dabar pradėjau rikiuoti mintis
ir suprasti kas esu,
dėl ko gyvenu.
Tačiau laisvės nėra,
nes neramu kokia išauš
kita diena....

Įpratom kelialapius pirkti,
lankyti svetimus kraštus,
nusprendėm – kas ta Lietuva,
juk nieko gero čia nėra...
Išmintis – Rytuose,
turtai ir laimė – Vakaruose,
grožis gamtos – visur kitur,
tik ne čia....
Ir nelaimingi Paryžiaus nepasiekę;
nepabuvę Tibete,
bet nelaimingesniems
reikėtų pasijusti
neaplankius Minijos
vingių žalių,
jos intakų veržlių,
pakalnių žilų...

O meile

Ėjau aš į tave ilgai
ilgai tavęs ieškojau,
blaškiausi kelyje.
Ir kartą nejučia sustojau...
Eurika!
Juk tu su manimi,
juk tu šalia....
Ir nuo žemės atsiplėšiau,
nevaikštau, net skrendu.
Kai juodą debesį atgena vėjas,
aš šypsenai vietos randu.
Tavęs gyvenime man trūko,
kad pavasariai žydėtų,
tavęs reikėjo man,

kad širdis
kaip paukštė spurdėtų,
kad visiems išdalinčiau save
ir lig sklidiną indą
likčiau su Tavimi...

Tautodailininkui Jurgiui

Minijos pakrantėm
keliauja žmogus.
Skaičiuoja mėnesius, metus,
dešimtmečius...
Vėjas veidą bučiuoja,
žvilgsnis giedras, ramus.
Jis sustoja, apsidairo, mąsto...
Ir amžiams drobėje
atsikartoja Žemaitijos
kampelis gražus.
Taip paveiksluose pražysta
gražiausios gėlės,
taip amžiams išlieka
Karteną mylinčios
Gamtos išdaigėlės...

NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. DUNAUSKAITĖ, Danutė. *Pokalbiai ant Akmenos kranto*: publicistika. Klaipėda: Eglės leidykla, 2007, 192 p. Iliustr.
2. *Ieškoti savęs einu...: Kretingos pranciškonų gimnazijos mokinių kūrybos rinktinė* (1998–2006). Klaipėda: Druka, 2007, 36 p. Iliustr.
3. Kretingos menininkai vakar ir šiandien. Klaipėda: Libra Memelensis, 2004, 48 p. Iliustr.
4. KUKLYS, Algis. *Likimai*: publicistika. Klaipėda: Druka, 2003, 234 p. Iliustr.
5. DRUNGILIENĖ, Genė. Kai namai nutyla, moteris kuria. *Pajūrio naujienos*, 2004, sausio 9, priedas „Smiltys“, p. 1.
6. KAREČKAITĖ, Aldona. Ir nutapyta slyvos šaka gali kvepėti. *Pajūrio naujienos*, 2009, vasario 13, priedas „Smiltys“, p. 14.
7. Mediniai stebuklai. *Vakarų ekspresas*, 2008, spalio 22, p. 7.
8. SIMAITYTĖ, Dovilė. Liga įkalino, knyga – išlaisvino. *Pajūrio naujienos*, 2010, spalio 22, priedas „Mūsų žmonės“, p. 9.
9. SKRIPKAUSKAS, Juozas. Griežia savo darbo skripkele. *Pajūrio naujienos*, 1994 gruodžio 20, p. 3.
10. ŠEŠKEVIČIENĖ, Irena. Su nėriniu – kaip su senu bičiuliu. *Pajūrio naujienos*, 2013, vasario 8, priedas „Smiltys“, p. 8.
11. ŠIMKUS, Jonas. J. Petrausko išmonė. *Švyturys*, 1978, gruodžio 23, p. 2.
12. ŠNEIDERYTĖ, Aušra. Medis, gintaras ir drobė paklūsta vieno žmogaus rankoms. *Švyturys*, 2010, lapkričio 20, p. 8.